

Det kan ibland vara svårt att bevisa att det finns ett verkligt hot. Om motparten inte medger trakasserierna skulle det vara bra om en utomstående person hade observerat trakasserierna.

Om man tidigare kontaktat polis eller socialarbetare är det ett stöd för bevisningen.

Att en person är hotad kan utredas genom läkarintyg, skriftliga meddelanden eller tekniska upptagningar samt genom vittnens, t.ex. grannars eller arbetskamraters berättelser.

Rättshjälp vid rättegång ges av offentliga rättshjälpsbiträden, advokater och andra jurister. På rättshjälpsbyrån får du veta om du har möjlighet att få rättshjälpsbiträde på statens bekostnad.

Tingsrätten kan avgöra besöksförbudsärendet även om den person mot vilken förbudet avses gälla vägrar att komma till rätten. **Ett besöksförbud träder i kraft omedelbart då det har utfärdats.**

Om besöksförbudet senare visar sig onödigt ansöker man hos tingsrätten om att förbudet skall upphävas. **Parterna kan inte sinsemellan komma överens om att förbudet upphör.**

Brott mot besöksförbud

Det är straffbart att bryta mot besöksförbud. **Straffet är böter eller högst ett års fängelse.**

Brott mot besöksförbud är ett brott som lyder under allmänt åtal, som åklagaren för till rätten.

Alla besöksförbud registreras i polisens personregister.

Polisen övervakar förbuden och kan också tillgripa tvångsmedel ifall förbudet överträds. Om t.ex. den person mot vilken besöksförbudet utfärdas fortsätter att trakassera den person som skyddas genom förbudet kan polis som kallats till platsen ta den som brutit mot förbudet i förvar och föra honom till förhör för fortsatta åtgärder.

**Polisens nödnummer
10022**

1/2005

GÖR SÅ HÄR:

- kontakta polisen ifall du är utsatt för eller hotar att bli utsatt för våld eller trakasserier
- av polisen kan du begära att ett tillfälligt besöksförbud utfärdas
- du kan också be om hjälp av socialmyndigheterna eller vända dig till någon rådgivande instans
- anlita enligt behov sakkunnighjälp
- när besöksförbudet utfärdats, fundera över om du kunde göra något annat för att öka din trygghet t.ex. byta lås .
- övervaka själv aktivt att besöksförbudet inte överträds
- **anmäl omedelbart till polisen om besöksförbudet överträds**
- **var inte rädd att vidta åtgärder för din egen och din familjs trygghet**

Rådgivning och hjälp i ärenden som gäller besöksförbud

Följande **myndigheter** ger råd och vägledning i ärenden som gäller besöksförbud

- närmaste polismyndighet
- närmaste socialmyndighet

Följande **organisationer** ger råd och vägledning i ärenden som gäller besöksförbud:

- närmaste skyddshärbärge www.turvakoti.net
- Brottsofferjouren www.rikosuhripaivystys.fi
Hjälpande telefon **0203 16 116** må-ti 13-21, on-fr 19-21
Juridisk rådgivning tfn **0203 16 117** må-to 17-19
- Kriscentral vid sexuellt våld och utnyttjande
Tukinainen www.tukinainen.fi
Avgiftsfri krisjour tfn **0800 97899** må-to 9-17,
fr-sö, helger och helgaftnar 17-24
Avgiftsfri juristjour tfn **0800 97895** må-to 14-17
- Kvinnolinjen www.naistenlinja.com

Besöks- förbud

Justitieministeriet
www.om.fi

Inrikesministeriets polisavdelning
www.poliisi.fi

Syftet med lagen om besöksförbud är att förebygga brott och förbättra möjligheterna att ingripa i allvarligt trakasseri. Ett besöksförbud innebär att man för att skydda en persons liv, hälsa, frihet, eller frid kan förbjuda någon annan att ta kontakt med denna person. Besöksförbud kan utfärdas också då den som skall skyddas genom förbudet och den person som förbudet gäller har gemensam bostad.

Vem kan ansöka om besöksförbud?

Typiska fall där besöksförbud kan tillgripas är när en f.d. make eller sambo trakasserar någon genom att ta kontakt och försöka besöka honom eller henne samt situationer då vuxna barn försöker pressa sina äldre stigna föräldrar på pengar. Genom besöksförbud kan också t.ex. vittnen i rättegångar skyddas.

Bestämmelserna om besöksförbud avseende gemensam bostad kan tillämpas också då personer bor tillsammans av någon annan orsak än ett parförhållande. Ett besöksförbud kan komma i fråga t.ex. då ett barn som redan är myndigt utsätter en förälder som bor i samma bostad för våld.

Besöksförbud kan dock begäras av vem som helst som av grundad anledning känner sig hotad eller trakasserad.

Också åklagar-, polis- eller socialmyndighet kan ansöka om att besöksförbud utfärdas ifall den hotade personen inte själv vågar eller kan göra det.

Hur söker man besöksförbud?

Om du råkat i en situation där du känner dig hotad och du tror att ett besöksförbud kunde underlätta situationen får du råd och hjälp av polisen, socialmyndigheterna, åklagaren eller frivilliga organisationer.

Besöksförbud söks antingen av polisen eller direkt av tingsrätten, skriftligen eller muntligt. Då du ansöker om besöksförbud bör du berätta

- vilket slag av hot eller trakasseri du blivit eller håller på att bli utsatt för
- vem du känner dig hotad eller trakasserad av
- din uppfattning om huruvida hotet fortsätter eller det finns risk för brott i framtiden
- om det finns vittnen eller bevis på saken

Det är viktigt att du omedelbart antecknar det som hänt och som stöd för din ansökan om besöksförbud samlar alla möjliga bevis och kontaktuppgifter till vittnena.

Om du blivit utsatt för våld skall du så fort som möjligt låta undersöka din skada hos läkare.

Tillfälligt besöksförbud som omedelbart träder i kraft kan utfärdas av anhållningsberättigad tjänsteman, d.v.s. polis som hör till befälet eller åklagare – eller tingsrätten.

Ett besöksförbud avseende gemensam bostad träder ofta först i kraft omedelbart som ett tillfälligt förbud genom beslut av polisen. Så sker exempelvis när polisen har avlägsnat en person som uppträder hotfullt från sitt hem och tagit honom i förvar och då det finns sannolik risk för att ett brott begås också efter att personen frisläppts.

Innehållet i ett besöksförbud

En person som dömts till **normalt besöksförbud** får inte träffa den person som skyddas genom förbudet och inte heller kontakta eller försöka kontakta denna. Han får inte heller följa efter eller iakttä den person som förbudet avser att skydda.

Utvidgat besöksförbud betyder att personen också förbjuds att vistas på vissa områden, i närheten av den skyddade personens stadigvarande bostad, fritidsbostad, arbetsplats eller annat med dessa jämförbart ställe som rätten särskilt angivit i sitt beslut.

Person mot vilken utfördats **besöksförbud avseende gemensam bostad** måste avlägsna sig från den gemensamma bostaden och han får inte återvända dit. Han får inte heller träffa eller på annat sätt kontakta den person som förbudet avser att skydda. Det är också förbjudet att följa efter och iakttä den person som skyddas. Också besöksförbud avseende gemensam bostad kan utfärdas som **utvidgat** och gäller då vistelse på vissa andra platser, t.ex. i närheten av den gemensamma bostaden.

Besöksförbud kan utfärdas endast i den omfattning som det är nödvändigt i varje enskilt fall. Genom förbudet hindras inte kontakt som sker på grund av sakliga skäl. Kontakt är tillåten trots förbudet t.ex. då ett gemensamt barn insjuknar akut.

Situationer som kan förutses bör beaktas redan i beslutet om besöksförbudet. I beslutet kan t.ex. bestämmas att möten som gäller umgängesrätt med barn eller avvittring av egendom ordnas genom socialmyndigheternas förmedling eller i en utomstående närvaro.

Besöksförbud avseende gemensam bostad ingriper inte i parternas ekonomiska skyldigheter (t.ex. hyresbetalning), bostadens ägo- eller hyresförhållande eller uppdelning av

hemlösöre. Utfärdande av förbud har inte heller rättsliga verkningar på vårdnad av gemensamma barn, umgängesrätt eller underhåll. Om umgängesrätt med barn bör avtalas skilt.

Besöksförbudets längd

Besöksförbudet är i kraft den tid som tingsrätten besluter, dock högst ett år, men kan vid behov förlängas. Förlängning av förbudet förutsätter att ansökan om förlängning inlämnats till och behandlats i tingsrätten.

Besöksförbud avseende gemensam bostad kan dock meddelas för högst tre månader. Hur länge förbudet är i kraft avgörs från fall till fall. Förbudet kan vid behov förlängas för högst tre månader.

Behandling av besöksförbud i tingsrätten

Ansökningar om besöksförbud behandlas i tingsrätten som brådskande ärende. Ärendet behandlas som rättegång i brottmål, där utredningen i ärendet går igenom samt båda parter och vittnen hörs.

Vid avgörandet om förbudet prövar tingsrätten alltid risken för brott eller trakasseri från fall till fall. Grund för avgörandet är omständigheterna, personens egen upplevelse av att vara hotad och eventuella vittnens berättelser.

Att en våldshandling skett anses vara vägande skäl, men det är ingen förutsättning för förbud. Tillräcklig grund för utfärdande av besöksförbud kan också vara att den person som känner sig hotad blivit trakasserad t.ex. i hemmet, på arbetsplatsen eller på offentlig plats genom hotelser eller genom att någon obefogat följt efter personen i ofogssyfte. Också trakasseri per telefon, brev eller på annat sätt kan, om de är fortgående, ge anledning till utfärdande av besöksförbud.

Striktare förutsättningar för besöksförbud avseende gemensam bostad

Eftersom skyldighet att lämna sitt eget hem innebär ett kraftigare ingripande i en persons rättigheter än ett normalt besöksförbud är förutsättningarna för utfärdande av besöksförbud avseende gemensam bostad striktare än för normalt besöksförbud.

Sådant förbud kan utfärdas endast för att avvärja brott, eller hot om brott, mot en persons liv, hälsa eller frihet, men däremot inte om det frågas om brott mot frid eller om trakassering. Dessutom förutsätts en större sannolikhet för att brott begås ifall förbud inte utfärdas.